

У літературі висловлюються різні думки щодо консолідації земельного законодавства. З урахуванням комплексного характеру земельного законодавства та сучасного рівня його систематизації, проведення консолідації є недоцільним. На нашу думку, за допомогою цього способу систематизації можуть бути усунені випадки надмірної деталізації предмета регулювання і, відповідно, скорочена кількість чинних нормативно-правових актів земельного законодавства.

Зуєв В. А.

*Академія митної служби України,
завідуючий кафедрою цивільно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ В СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Ефективне вирішення екологічних проблем не може бути досягнуто без комплексного та гармонійного застосування адміністративних, соціальних, економічних заходів. Усвідомлення цього стало причиною включення до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» розділу Х – «Економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища». Зокрема, ст. 41 цього закону закріплено, що: «Економічні заходи забезпечення охорони навколишнього природного середовища передбачають: а) взаємозв'язок усієї управлінської, науково-технічної та господарської діяльності підприємств, установ та організацій з раціональним використанням природних ресурсів та ефективністю заходів по охороні навколишнього природного середовища на основі економічних важелів; б) визначення джерел фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; в) встановлення лімітів використання природних ресурсів, скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище та на утворення і розміщення відходів; г) встановлення ставок екологічного податку; д) надання підприємствам, установам і організаціям, а також громадянам податкових, кредитних та інших пільг при впровадженні ними маловідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологій та нетрадиційних видів енергії, здійсненні інших ефективних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; е) відшкодування в установленому порядку збитків, завданих порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища».

Подібні ж положення містяться й у Законі України «Про відходи» розділ VII якого має назву «Економічне забезпечення заходів щодо утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення». Ст. 38 цього ж закону передбачено, що «Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення передбачають: а)

лімітування обсягів утворення та розміщення відходів; б) встановлення ставок екологічного податку, що справляється за розміщення відходів, із диференціацією залежно від рівня небезпеки відходів та цінності території; в) надання суб'єктам підприємницької діяльності, які утилізують, зменшують обсяги утворення відходів та впроваджують у виробництво маловідходні технології, відповідно до законодавства податкових, кредитних та інших пільг; г) надання в установленому законодавством порядку податкових, кредитних та інших пільг суб'єктам підприємницької діяльності, які здають відходи як вторинну сировину та займаються збиранням і заготівлею таких відходів; д) визначення пріоритетів щодо фінансування за державним контрактом підприємств, що впроваджують маловідходні технології, обробляють і утилізують відходи; е) перегляд переліку відходів, щодо яких з урахуванням державних інтересів повинен установлюватися спеціальний режим стимулювання їх збирання, заготівлі та використання; є) цільове фінансування науково-дослідних робіт з конкретних проблем утилізації відходів і зменшення їх утворення; з) створення фондів для цільового фінансування заходів щодо утилізації відходів за рахунок добровільних внесків виробників відходів, їх власників, вітчизняних та іноземних суб'єктів господарської діяльності, окремих громадян, екологічного страхування тощо; и) формування державного банку даних щодо впроваджених в Україні технологій утилізації відходів».

Таким чином, можна побачити, що в складі економічного механізму в сфері поводження з відходами одне з основних місць займають питання пов'язані із встановленням лімітів на утворення та розміщення відходів, а також стягнення екологічного податку.

Відповідно до ст. 240 Податкового кодексу України платниками екологічного податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються: ... 240.1.3. розміщення відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання); 240.1.4. утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені); 240.1.5. тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Разом з тим, слід констатувати, що наразі податкове законодавство жодним чином не стимулює осіб, що здійснюють поводження з відходами щодо зменшення їх утворення. Так, Порядок розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів, затверджений

постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1218 регулює адміністративні питання пов'язані із лімітуванням, однак розглядає питання наднормативного утворення відходів лише в контексті того, що це виявлений у власника обсяг відходів, на які у нього немає дозволу на розміщення і які підлягають обов'язковому розміщенню за окремим дозволом органів Мінекоресурсів на місцях. Податковий кодекс ж детально розкриває питання щодо ставок податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах та застосування корегуючи коефіцієнтів, однак не встановлює підвищених нормативів сплати податку за понадлімітне їх утворення.

Зважаючи на вищевикладене, було б доцільним по аналогії із збором за спеціальне використання води (ст. 327 Податкового кодексу України «Особливості обчислення збору при встановленні лімітів використання води») встановити вимогу щодо того, що у разі перевищення встановленого ліміту утворення відходів податок обчислюється і сплачується у п'ятикратному розмірі виходячи з фактичних обсягів понад встановлений ліміт використання води, ставок збору та коефіцієнтів. За відсутності у користувача дозволу із встановленими в ньому лімітами податок справляється за весь обсяг, що підлягає оплаті як за понадлімітне використання.

Локтєва-Маклашова Н. В.

*Черкаський факультет Національного університету «Одеська юридична академія», завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ АКВАКУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

18 вересня 2012 року було прийнято Закон України «Про аквакультуру», який набирає чинності 1 липня 2013 року. Ним визначається, що аквакультура (рибництво) – це сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах для одержання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-племінної роботи, інтродукції, переселення, акліматизації та реакліматизації гідробіонтів, поповнення запасів водних біоресурсів, збереження їх біорізноманіття, а також надання рекреаційних послуг. Забезпечення населення якісними і безпечними продуктами із водних біоресурсів є стратегічним завданням аквакультури України.

Проведені раніше реформи в риборибництві не зумовили стабільного вирощування обсягів виробництва продукції. Ринкові умови в Україні для вітчизняного виробника риборибницької продукції, є не дуже сприятливими внаслідок засилля імпоротної риби і морепродуктів. Потрапляння на ринки